

kjer so ga zaprli kot opasnega mednarodnega tatila in sleparja.

S samokresom prebodel napadalca. Na Svečnico zvečer se je vračal na vozu iz Novega mesta v Dolnje Kronovo posestnik Pirkovič v družbi sina in še enega sorodnika. Na odprti cesti so mu ustavili konje in zahtevali denar trije neznanci. Izropanja je otel Pirkovič sorodnik, ki je prebodel napadalca s samokresom.

Pozor! Cerkveno predstojništvo na Brezjah (Gorenjsko) ni nikogar pooblastilo, da bi nabiral darove za nove zvonove. Previdnost!

Kraj potopljenega angleške podmornice »M 2« najden. Smo poročali, kako je vadiła angleška podmornica »M 2« na odprtem morju potapljanje, se iz neznanega vzroka ni več prikazala izpod vode in je umrla strašne smrti celotna posadka. Angleška mornarica je poskušala vse, da bi nudila ponesrečenemu pomoč, a kraja nesreče niso mogli najti. Dne 4. februarja so zadeli na podmornico, ki počiva na dnu morja 5 milj od Portlanda, pa potapljači ne morejo do nje, ker so točki premočni. Podmornico bodo dvignili še le na spomlad.

Grozen potres na otoku Kuba. — Na ameriškem otoku Kuba je divjal v noči od 2. na 3. februarja 30 sekund silovit potres, ki je uničil pretežni del pristaniškega mesta Santiago. Število mrtvih znaša 1500, ranjenih nad 2000, poslopij je bilo porušenih 500.

Ljudska samopomoč v Mariboru naznanja vsem našim cenj. članom kakor vsemu cenj. občinstvu, da ni v nobeni zvezi s podpornimi društvi »Vzajemna samopomoč v Ljubljani« in »Kmetijska eksportna zadruga« v Mariboru. Naše poslovanje je bilo revidirano meseca oktobra 1931 po inšpektorju ministrstva za trgovino in industrijo dr. Mladen Bedić v Belgradu, ki je našel isto popolnoma v redu; radi tega prosimo za nadaljno zaupanje kakor do sedaj. 193

Tehnica na prodaj. Mariborska občina prodaja po ceni tehcnico na Trgu svobode, ki je za tovore do 5000 kg. Tehnica je v dobrem stanju. Vprašati je pri mariborskem gradbenem uradu v Franciskanski ulici.

Tako se varčuje! Ni se treba prenegati z nakupom, posebno ne pri nakupu ure, kajti tudi najcenejša ura je draga, če jo moraš dati vsak hip v popravilo. Najbolje varčuješ, če kupiš poceni in dobro obnem. Zato vas ponovno opozarjamo, zahtevajte novi letni cenik z nad 1000 slikami od tovarniške tvrdke ur H. Suttner v Ljubljani št. 992, ki ga dobite popolnoma brezplačno. V njem dobite ure že za 35 Din. ure zapesnice za 98 Din. ure budilke za 45 Din. kakor tudi razno zlatarstvo in srebrnino, vse takorekoč po originalnih tovarniških cenah.

Ogrožena lepota uide nevarnosti škodljivih učinkov solca, vetra, vlage in starosti samo z dnevno nego medicinsko učinkovitih obrambnih sredstev, kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito lica in kože ter Fellerjeva Elsa-pomada za rast las. Skozi 35 let preizkušene. Za vnaprejšnjo poslati 40 Din se dobi 2 lončka brez daljnih stroškov v Elsafluid-tovarni Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska ban.

Najdba bajnega zaklada.

Pred kratkem je našel starinoslovec Alfonz Caso v Mehiki zaklad Aztekov, ki so prebivali v mehiškanski pokrajini pred prihodom Špancev.

Omenjeni učenjak je zadel čisto slučajno na zakladnico. Profesor Caso je iskal ter izkopal grobove poglavarjev

plemena Mixtekov. To pleme je prebivalo v južnem delu Mehike in je živelo v sporih s tedajnimi gospodarji Mehike z Azteki. Malo pred osvojitvijo Mehike od Špancev se je posrečilo Aztekom, da so Mixteke premagali in jih takorekoč iztrebili. Grobnica poglavarjev Mixtekov je bila zelo spretno izbrana. Dohod do grobišča je prikrit z ogromnimi kvadratastimi skalami. Profesor Caso je domneval, da se skrivajo za skalovjem starine. V resnici pa je njegova najdba naravnost presenečila najditelja in njegovega pomagača, ko sta stopila v obokano grobnico. Stene oboka so naravnost posute z dijamanti, rubini in ametisti. Na raznih predmetih iz najčistejšega zlata so napisi v doslej neznani pisavi. Obok je dolg 24 čevljev, 5 visok in 7 širok.

Baš odkriti zaklad prekaša glede vrednosti in zgodovinskih znamenitosti znatno najdbe v grobnici egipčanskega faraona Tut-ank-Amóna. V eni krsti je našel Caso krasne ovratnice iz najbolj dragocenih draguljev, čudovito dragoceno izdelane prstane, dijamante izredne velikosti, krasne zlate posode in čaše, posode iz oniksa ter iz kristalov, velike ter dragocene uhane, zlate sokole in nešteto biserov.

Nekateri ameriški učenjaki so mnenja, da se je posrečilo prof. Casu odkritje bajnega zaklada, katerega so Azteki skrili, ko je pridrvel nad nje Španec Ferdinand Cortez. Osvojitelj Mehike je pustil na stotine Aztekov mučiti, da bi mu odkrili mesto zaklada, a so rajši prenesli vse muke ter celo smrt in so odnesli skrivnost s seboj na drugi svet.

Dvodnevni kletarski tečaj se vrši v petek in soboto dne 26. in 27. februarja t. l. na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen

Zemljevid, na katerem so označeni vsi kraji, ki se dnevno imenujejo v kitajsko-japonski vojni.

in praktičen ter traja dnevno od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Enodnevni tečaj o rezi v vinogradu se vrši v pondeljek dne 15. februarja t. l. na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Šolnina uvedena.

Od g. finančnega ministra narodni skupščini predloženi načrt finančnega zakona vsebuje poleg državnega proračuna tudi druge določbe in med temi uvedbo šolnine, katere so proste edino le osnovne, strokovne in vojaške šole. Šolnina je razdeljena na tri kategorije in se plačuje po skupni svoti neposrednega davka, katerega plačujejo starši.

Pregled šolnine

v dinarjih

letni davek roditeljev		šolnina		
		III. kategorija	II. kategorija	I. kategorija
300	500	100	125	150
500	750	125	150	200
750	1.000	150	200	250
1.000	1.500	200	250	300
1.500	2.500	250	300	350
2.500	4.000	300	350	400
4.000	6.000	350	400	450
6.000	9.000	400	450	500
9.000	12.000	450	500	550
12.000	15.000	500	550	600
preko 15.000 za vsakih				
1000 Din		20	30	50

Šolnine so prosti državni gojenci. — Starši, ki imajo več kakor enega otroka na šoli, ki je podvržena šolnini, plačajo polno šolnino le za najstarejšega, za mlajše pa polovico.

Učenci srednjih šol plačajo šolnino v enem ali dveh obrokih in sicer učenci nižjih razredov gimnazije po III. kategoriji, učenci 5. in 6. razreda po II. kategoriji, učenci 7. in 8. razreda po I. kategoriji.

Stroj za poljedelca. V Berlinu so razkazovali zadnje dni motor na bencin, katerega se da obesiti na hrbet in je mogoče spraviti v pogon napravo, ki kosi travo, žaga, vrta in opravlja tudi druga dela.

Učenci učiteljskih, srednjih tehničnih šol, višjih ženskih obrtnih šol, trgovskih akademij, bogoslovij, železniških, prometnih ter babiških šol, in sicer: v 1. in 2. letu po II. kategoriji, v nadaljnjih letih pa po I. kategoriji. Če traja šola samo dve leti, plačujejo v 1. letu po II. kategoriji, v drugem letu po I. kategoriji. Učenci trgovskih šol plačujejo po II. kategoriji, učenke babiških šol pa po III. kategoriji.

Učenci meščanskih šol plačujejo šolnino polovico II. kategorije, prav tako učenci strokovnih obrtnih šol, ženskih strokovnih in ženskih nižjih ter nadaljevalnih šol, učenci srednjih in nižjih poljedelskih ter šumarskih šol.

Privatni učenci morajo plačati pred polaganjem izpita trikratno šolnino za razred in kategorijo, za katerega polagajo izpit. Poleg te šolnine se ne smejo uvajati nobene samoupravne šolnine.

Razven šolnine je plačati za višji tečajni izpit na gimnaziji in na srednjih šolah 300 Din. Za spričevalo o doyršeni meščanski šoli 50 Din. Teh taks ne plačajo učenci, ki so oproščeni šolnine.

*

Banovinski proračun

za leto 1932-33 je uravnan in znašajo dohodki 111.951.978, ki se krijejo z izdatki. Bodoči proračun je nižji od tekočega za 4.400.721 Din ali za 3.71%.

Izdatki in dohodki so takole porazdeljeni:

Izdatki:

1. Splošni odd. in gl. pis.	7.392.620
2. Upravni oddelek	283.356
3. Kmetijski oddelek	13.503.040
4. Prosvedni oddelek	9.290.021
5. Tehnični oddelek	38.147.918
6. Oddelek za soc. pol.	26.129.314
7. Finančni oddelek	10.690.676
8. Oddelek za TOI	2.805.152
9. Agrarne operacije	1.047.308
10. Rezervni kredit	2.662.573

Skupaj 111.951.978

Dohodki:

1. Banovinske doklade	31.440.000
2. Trošarine	41.300.000
3. Banovinske davščine	18.010.000
4. Prispevek avto podjetij	1.500.000
5. Državna dotacija	11.933.747
6. Razni dohodki	7.768.231

Skupaj 111.951.978

Zgorajšni proračun je bil predložen banskemu svetu dne 8. februarja. Od kuluka, ki je bil predviden na banovinskih cestah na 6 milijonov Din, je bilo po izjavi g. bana plačanih do 15. januarja t. l. 2.636.000 Din.

*

Zadružna pomoč.

Piše A. F. iz Slov. goric.

O čem naj pišemo? O gospodarski krizi, ki nas vsestransko tišči in stiska? O tarnanju in mnogobrojnih pritožbah ubogega viničarja, malega posestnika, pa tudi velikega kmeta? Ali o predlogih raznih strokovnjakov? — Med temi razpravami gre propadanje

kmetskega gospodarstva svojo pot naprej. Denarni in z njim ves gospodarski promet zastaja; prodajne in nakupne cene se ne uravnovesijo; kakor mora nas tiščijo še nerešena najvažnejša gospodarska vprašanja. Čimdalje bolj se polnijo listi v »Črni bukvali kmetskega stanu«. Jeli treba za to še jasnejše dokaze, kot so vsak dan se množeče javne dražbe? Vse se samo vprašuje, odkod bo prišel konec tem težkim razmeram, ki postajajo že tu in tam usodne. Nič drugega danes ne slišiš, pa naj prideta dva ali trije skupaj, ali jih je cela skupina, najsi so na cesti ali doma, v trgovini ali gostilni, povsod samo eno in isto: o krizi in o tem, da ne bo več mogoče dalje izhajati. Ne bom tukaj razpravljati o raznih sredstvih, ki se priporočajo v rešitev iz sedanje gospodarske krize. Tudi ne o tem, kaj misli država, odnosno parlament podvzeti v omiljenje gospodarske stiske. Na te ukrepe čakamo. Poudariti hočem le samo nekaj, kar bi moralo vzrasti iz nas kmetov samih. Spričo teh žalostnih dejstev bi se morala vzbuditi naša kmetska stanovska zavest. Še sedaj se nismo organizirali, ko nam že večje v grlo teče! Kmetski stan bi se moral tako daleč in tako močno organizirati, da bi sam določeval cene svojim pridelkom, bodisi živini, pri vinu in sadju in tudi pri lesu. V sedanjem položaju bi nam moglo dosti koristiti dobro zasnovano in upravljano zadružništvo. Zadružništvo je rešilo kmeta v času, ko ga je stiskal žid in drugi oderuhi, zadružništvo mu tudi danes lahko dosti pomaga k rešitvi iz propadanja. Jaz ne mislim tukaj posojilnic ali kreditnih zadrug, ki jih je po naših krajih že precej, ampak zadruge, ki bi oskrbovale vse, kar kmet prodaja in istotako vse, kar kmet rabi. Takih zadrug je še bore malo, pa bi jih moralo biti več. Proč z mešetarstvom! Proč s posredno trgovino! Vse, kar prodaj, ali kar kupiš, naj bi šlo skoz zadruge direktno od producenta do konzumenta; od tistega, ki pridelal ali izdelal, do tistega, ki rabi! Dobiček pa, ki bi ga izkazala zadruge, naj bi spet ostal v rokah kmetskega ljudstva. Proč s predsodki glede zadrug! Kmetski stan si bo opomogel, ko bo zadružništvo, ki je medsebojna naša kmetska samopomoč, se tako vživela v kmetsko vas, da bo šel vsak dinar skozi njegove roke! Kmetje, dobro premislite! »Črne bukve kmetskega stanu« se ne bodo prej zaprle, dokler ne bode ideja kmetske sloge in samopomoči prodrila v vsako vas, v vsak kmetski dom in prešinila vso dušo našega kmetskega ljudstva.

Živela torej kmetska sloga in zadružna misel!

*

Naš vrt.

Kaj kmalu bo prišel čas, ko bo treba začeti z delom na vrtu. Poprej pa se mora vse potrebno pripraviti in dobro

premisлити, kaj bomo sejali, koliko ter kam.

Sedaj je prvo naše delo, da pregledamo vrtno orodje in če ni v redu, ga popravimo ali nadomestimo z novim. — Drugo še važnejše delo je pa priprava semen. Kdor je v redu spravljal in hranil semena, ima lahko delo in dober pregled. Manjkajoča semena si pa naj vsakdo takoj naroči od poštenih in vestnih ljudi oziroma trgovcev in sicer se naj vedno priskrbi najboljša, če tudi dražje seme. Ta malo večji potrošek se stotero povrne.

Ne odlašajmo s preskrbo semen, da ga imamo pri roki, ko pride prva ugodna prilika za setev. Sicer se nam lahko pripeti, da dobimo zbirke ali ostanemo morda brez, mogoče prekasno dospe in škodo zamujenega časa imamo sami, če ostane gredica neposajena.

Množino potrebnega semena določimo po velikosti prostora, katerega nameravamo obsejati, ki pa mora odgovarjati potrebam gospodinjstva.

Kam pa bomo sejali oziroma vsadili to in ono?

To je treba zelo dobro premisliti. Porazdelitev vrta mora biti smotena in gospodarska, če hočemo imeti hasek. Prilagoditi se mora potrebam gospodinjstva. Brezmiselno, brez vsakega načrta, saditi eno rastlino zraven druge, ali leto za letom na istem mestu, se ne sme. Prvo in glavno pravilo za prav uspešno obdelovanje vrta se glasi: noben košček zemlje ne sme ostati če tudi samo kratek čas neobsejan.

Za dobro gospodarsko obdelavo vrta si pa moramo napraviti načrt. Pa tudi ne šele zadnji hip, ko je treba že sejati in saditi. Takrat je pravi čas že zamujen in zamujeno se v tem letu ne da več nadomestiti. Tak načrt obdelovanja vrta nam nudi pregled, kako se zemlja izčrpa. Če torej delamo brez načrta, nimamo pregleda in ne moremo zemljo uspešno izrabiti. V izčrpani zemlji ne obrodijo razne rastline in tudi zapadejo slabotnejše vsakovrstnim vrtnim škodljivcem. S prevdankom se teli neuspehov prav lahko obvarujemo.

Naše vrtnne rastline imajo glede kakovosti zemlje kaj različne zahteve, ker potrebujejo posamezne vrste druge hranilne snovi. Delimo jih v tri skupine:

1. rastline, ki potrebujejo močno zemljo;
2. rastline, ki uspevajo v srednje močni zemlji in
3. one, ki se zadovoljijo s slabjšo zemljo, a kljub temu prinesejo dovoljšen sad.

V vrtu imamo pa še večletne rastline kakor: jagode, beluše (špargel), rabarber in razna dišavna zelišča (majoran, timijan, žajbelj, drobnjak i. dr.). Te rastline uvrstimo v posebno četrto skupino.

Vrt razdelimo na štiri dele. Tri dele uporabljamo za menjalno posetev, na četrtem namestimo večletne rastline. Ta zadnje omenjeni del vrta moramo gnojiti vsako leto in po nekaj letih tudi te rastline presaditi oziroma na novo posaditi na drugem kraju, ker bi sicer ne uspevale dobro.